ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11 — 1; Administracja od 9 — 3.

Poznań, dnia 1 stycznia 1934

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 30,— zł, półrocznie 15,— zł, kwartalnie 7,50 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 36,— zł, półrocznie 18,— zł kwartalnie 9,— zł. Numer pojedyńczy 1,50 zł.

NR. 1 Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu** **ROK 13**

Skarbowość.

W sprawie projektu nowej ordynacji podatkowej.

Projekt ordynacji podatkowej, który był przed kilku miesiącami przedmiotem rozważań w łonie organizacyj gospodarczych i wywołał w opinjach złożonych Ministerstwu Skarbu szereg zastrzeżeń, został przerobiony w Ministerstwie Skarbu. przy częściowem uwzględnieniu przedstawionych Ministerstwu opinij i będzie w najbliższym czasie złożony do Sejmu, jako przedłożenie rządowe.

W analizie tego projektu należy zwrócić uwagę na następujące momenty, które w wielu wypadkach ogromnie zmienią system ustawodawstwa podatkowego, będącego, po reformie ustawodawstwa celnego, samorządowego, o zobowiązaniach itp., jednem z głównych ogniw w łańcuchu przebudowy ustawodawstwa gospodarczego w Polsce.

Cechą charakterystyczną przyszłej ordynacji podatkowej będzie skasowanie komisyj szacunkowych i powierzenie wymiaru podatkowego urzędom skarbowym oraz udzielenie prawa związkom komunalnym na wymiar i pobór niektórych danin.

Skasowanie komisyj szacunkowych motywowano m. in. tem, iż praca tych komisyj — w skład których wchodziły osoby przypadkowe i nieodpowiedzialne za swe decyzje, oraz słabo przygotowane do pełnienia tych obowiązków — znajdowały się na b. niskim poziomie. Członkowie komisyj szacunkowych, obarczeni swemi własnemi sprawami, nie mogli poświęcać się wyłącznie zagadnieniom wymiarowym wskutek czego wyniki tych prac często przynosiły wiele szkody życiu gospodarczemu.

Natomiast zdaniem Ministerstwa Skarbu, urzędnicy skarbowi, więcej wyrobieni w tych sprawach, potrafią sprostać tym zadaniom. Likwidacja komisyj szacunkowych nie ma umniejszyć znaczenia czynnika obywatelskiego na wymiary. Rozszerzono bowiem bardzo znacznie zakres działania Komisji odwoławczej, posiadającej w swym składzie wyłącznie przedstawicieli płatników podatkowych. Na czele Komisji odwoławczej będzie się znajdował urzędnik niezależny od Prezesa Izby Skarbowej, mianowany przez Ministra Skarbu i obznajmiony dokładnie z procedurą podatkową. Prace przyszłej Komisji odwoławczej zostaną znacznie usprawnione. W składzie jej będą utworzone sekcje (po 6 osób w każdej), w których znajdą się przedstawiciele grup zbliżonych do płatników, których sprawy mają być rozpatrzone. Do kompetencji komisji odwoławczej będą należały sprawy podatków dochodowego i przemysłowego, co wpłynie dodatnio na uniknięcie różnolitego traktowania wymiaru wyżej wspomnianych dwu podatków.

Radykalnie zostało zmienione postępowanie wymiarowe. Na pierwszy plan wysuwa się sprawa danych służących za podstawę do wymiaru podatków. W nowej ordynacji podatkowej cały ciężar w dostarczeniu danych do wymiaru podatku, spada nie na płatników, jak to jest dotychczas, lecz na urzędy oraz instytucje państwowe i samorządowe. Obowiązkiem płatników, oprócz współdziałania z władzami wymiarowemi w zakresie dostarczania danych, jest informowanie władz o zmianach wpływających na wymiar podatku, przyczem informowanie to nie jest krępowane żadnemi terminami. Oprócz współdziałania z płatnikami przepisy wymiarowe przewidują wykorzystanie zeznań świadków, a w pierwszym rzędzie rzeczoznawców, ustalanych przez instytucje samorządu gospodarczego lub organizacje gospodarcze. Zgodnie z przepisami postępowanie wymiarowe będzie się rozpoczynało zasadniczo od złożenia przez płatnika zeznania. Ewentualne niezłożenie zeznania nie spowoduje, jak to jest dotychczas, utraty prawa odwołania, lecz daje możność władzom oparcia wymiaru na innym materjale faktycznym, przyczem władze obowiązane są podać do wiadomości płatnika dane, na których został oparty wymiar. Za główny zaś dowód (uprzywilejowany) do wymiaru będą służyły księgi handlowe i gospodarcze, które nie mogą być bezpodstawnie przez władze poddawane w wątpliwość.

Ponadto celem ustalenia sytuacji gospodarczej płatnika mogą być przeprowadzone oględziny przedsiębiorstwa, w takich razach będzie uwzględnione ożywienie sezonowe. W wypadkach wyjątkowych, gdy wszystkie wyżej wymienione dane nie będą wystarczały dla wymiaru, władze będą mogły ustalić dochód na podstawie oznak zewnętrznych, jednak w orzeczeniu swem władza obowiązana będzie szczegółowo przytoczyć wszystkie te znamiona zewnętrzne. O wysokości wymierzonego podatku płatnik zostanie zawiadomiony za pomocą nakazu płatniczego, przyczem jeden nakaz taki może obejmować kilka podatków. Następnie zgodnie z tym projektem bezwzględnemu przedawnieniu ulega prawo do wymiaru, o ile płatnikowi nie doręczono nakazu płatniczego w ciągu 10 lat.

W postępowaniu odwoławczem wprowadzono obowiązek udzielania płatnikowi przez władze ustnych informacyj o sposobie obliczania podstaw wymiaru lub do udzielenia, w wypadku gdy płatnik będzie zamierzał złożyć odwołanie, uzasadnienia wymiaru na piśmie. Dotychczas tego rodzaju uzasadnienia udzielane są w podatku dochodowym. Pozatem projekt daje prawo płatnikowi do udzielania Komisji Odwoławczej ustnych wyjaśnień dla poparcia wysuniętych w odwołaniu zarzutów.

Również w nowej ordynacji podatkowej została rozstrzygnięta sprawa ewentualnych nadpłat. Nadpłaty podlegają zarachowaniu na poczet innych podatków, lub o ile tego rodzaju należności niema, nadpłaty (oprocentowane) te są zwracane płatnikowi.

Jak widzimy z powyższego, nowa ordynacja podatkowa wprowadza do dotychczasowego ustawodawstwa podatkowego szereg generalnych zmian. W pierwszym rzędzie zostaną usunięte liczne obowiązujące dotychczas przepisy podatkowe, które jako wprowadzone w życie w różnych okresach czasu i okolicznościach często były sprzeczne z sobą oraz ogromnie komplikowały sprawę stosunków podatkowych. Z drugiej zaś strony nowa ordynacja podatkowa, co jest szczególnie ważne, przenosząc środek ciężkości w dziedzinie wymiaru z płatników na urzędy, jednocześnie wprowadza wzmocnienie czynnika obywatelskiego w instytucjach odwoławczych.

Wejście w życie nowej ordynacji podatkowej przewidziane jest w projekcie ustawy na dzień 1-go października 1934 roku.

W sprawie podatku obrotowego od tranzakcyj giełdowych.

Poniżej podajemy opinję Związku Izb Przemysłowo-Handlowych w sprawie wymienionej w nagłówku, przedłożoną Ministerstwu Skarbu:

„Wobec zamierzonego jakoby cofnięcia przyznanych okólnikiem Ministertwa Skarbu z 9 marca 1932 r. L. D. V. 3212/4/32 ulg, polegających na zwolnieniu od podatku przemysłowego od obrotu tranzakcyj kupna - sprzedaży, dokonywanych mąką, kaszą i otrębami na krajowych giełdach zbożowo - towarowych, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych uprzejmie prosi Ministerstwo o dalsze utrzymanie tych ulg z motywów, które nadal nie straciły na aktualnem znaczeniu, a które Związek Izb miał zaszczyt przedstawić w swem piśmie z dnia 12 sierpnia 1931 r. Nr. 841/629 oraz z powodów następujących:

Udzielone ulgi przyczyniły się walnie do powstania i rozwoju giełd zbożowo - towarowych, które stały się pożytecznym dla życia gospodarczego regulatorem cen; ceny

giełdowe docierają bowiem do najodleglejszych zakątków państwa i wpływają istotnie na ceny zboża u producenta. W razie cofnięcia ulg grozi zupełny upadek giełd zbożowo-towarowych — w pierwszym rzędzie nowopowstałych — i ich kosztownych organizacyj, a w ślad za tem rozprzężenie na rynku, które łatwo może doprowadzić do chaosu w zakresie cen zboża, co ze stanowiska państwowej polityki gospodarczej byłoby bardzo niepożądane.

Cofnięcie wymienionych ulg przyczyniłoby się również do pogłębienia ciężkiej sytuacji w handlu zbożem i produktami przemiałowemi oraz zadałoby dotkliwy cios przemysłowi młynarskiemu, dla którego opodatkowanie obrotów giełdowych mąką, kaszą i otrębami normalną stawką podatku obrotowego, przy minimalnych obecnie zarobkach w handlu hurtowym, byłoby niemożliwem do zniesienia, a tem samem zaważyłoby ono na egzystencji wielu przedsiębiorstw. Pozatem podkreślić należy, iż wskutek zwolnienia tranzakcyj mąką od podatku obrotowego, giełdy potrafiły wciągnąć w zakres handlu jawnego, podlegającego odtąd kontroli podatkowej, cały szereg kupców, którzy poprzednio trudnili się procederem handlowym bez wykupywania świadectw przemysłowych, co niewątpliwie narażało Skarb na ubytek wpływów i dezorganizowało stosunki konkurencyjne w tym dziale handlu. Ponadto znaczna część handlujących oraz mniejszych przemysłowców przystąpiła do prowadzenia prawidłowych ksiąg, co umożliwia z kolei dokładniejszą kontrolę obrotów i dochodów.

Związek Izb wyrażając nadzieję, że Ministerstwo z uwagi na wielką wagę tranzakcyj giełdowych dla całokształtu życia gospodarczego i dla Skarbu Państwa zechce utrzymać nadal przyznane ulgi podatkowe, pozwala sobie, celem nadania tranzakcjom giełdowym bardziej rygorystycznej formy oraz obostrzenia środków kontroli, zaproponować Ministerstwu wprowadzenie zarządzeń, aby:

1. minimalna tranzakcja giełdowa została określona: dla mąki i kaszy na 2.500 kg., a dla otrąb — 5.000 kg.;

2. ustalono regjonalną standaryzację przymusową dla mąki pszennej, gdyż standaryzacja mąki żytniej została już przeprowadzona rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z 31 sierpnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 695);

3. dopuszczono na giełdę tylko sprzedaż mąki standaryzowanej z równoczesnem uwidocznieniem standardów na workach przy istnieniu przymusu standaryzacji;

4. karty umów giełdowych, wystawiane przez maklerów giełdowych, były zaopatrywane w sygnum komisarza giełdowego.

Tak daleko idące restrykcje dostatecznie chronią interesy Skarbu Państwa, a jednocześnie umożliwiają dalsze istnienie giełd zbożowo - towarowych i wpływ ich na racjonalizację handlu zbożowego i przemysłu młynarskiego."

Jak się dowiadujemy, sprawa weszła już w stadjum decydujące i odnośne rozporządzenie ma wyjść w dniach najbliższych. Określenie minimalnej ilości dla tranzakcyj giełdowych nastąpi dla mąki i kaszy na 5.000 kg. Pozatem jeszcze w innych punktach rozporządzenie będzie odbiegało od wyżej przytoczonej opinji Związku Izb. Szczegółów tych jednak nie możemy jeszcze podać.

W sprawie projektu scalenia podatku obrotowego od węgla, koksu i drzewa opałowego.

Naskutek życzeń kupiectwa opałowego został przez Centralny Związek Detalicznego Kupiectwa w Poznaniu opracowany i przesłany do Izb Przemysłowo - Handlowych, Izby Skarbowej i Ministerstwa Skarbu projekt scalenia podatku obrotowego od materjałów opałowych.

Projekt przewiduje, że:

1. Podatek pobierany byłby przy wykupywaniu wagonów na stacji wyładowania i opłata obowiązywałaby tego, kto ładunek wykupuje,

2. opłata wynosiłaby — od węgla 1 złoty, zaś od drzewa i koksu 1,20 zł od każdej tony ładunku według wagi kolejowej,

3. od opłaty podatku w tej formie byłby zwolniony węgiel przemysłowy, jako to: grysik, miał, orzechy.

Zasadniczo projekt ten znalazł tak w Izbie Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, jak i u władz skarbowych życzliwe przyjęcie. Powstały niejakie wątpliwości, czy cały obrót węglem, ujęty w wyżej wskazany sposób, zostanie opodatkowany, które — być może — zostaną rozwiane. Za projektem przemawiają argumenty wysuwane przez kupiectwo, a w szczególności argument konkurencji nieopłaconym podatkiem uproszczenia formy podatku oraz tańszych kosztów poboru.

Wnoszenie zażaleń i odwołań od obliczeń nadzwyczajnej daniny majątkowej.

W związku z przypadkami wnoszenia zażaleń względnie odwołań od obliczeń nadzwyczajnej daniny majątkowej, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło okólnikiem z dnia 10. XI. 1933 roku L. D. V. 48845/2/33, co następuje:

Przepis § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13. VII. 1933 r. w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w 1933 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 53, poz. 402), wskazujący, iż od nakazów zapłaty na daninę nie przysługuje płatnikom prawo odwołania się, ma zastosowanie w tych przypadkach, gdy płatnik, nie zaprzeczając obowiązku uiszczenia daniny, kwestjonuje jedynie podstawę jej obliczenia, t. j. wysokość podatku gruntowego, wysokość obrotu względnie wysokość rocznego przychodu lub wartości czynszowej, które służą za podstawę jej obliczenia. Zmiana bowiem podstawy obliczenia daniny może być uzyskana w toku normalnym instancyj, przewidzianym w myśl przepisów o państwowym podatku gruntowym, o państwowym podatku przemysłowym oraz podatku od nieruchomości.

Natomiast pisma, wnoszone przez płatników nadzwyczajnej daniny majątkowej, w których płatnik zaprzecza istnieniu obowiązku uiszczenia daniny, będą zawsze rozpatrywane merytorycznie jako zażalenia bez względu na termin ich wniesienia. Do rozpatrzenia tego rodzaju zażaleń są właściwe w I instancji urzędy skarbowe, w II instancji izby skarbowe. Sprawy wątpliwe będą przedkładane Ministerstwu Skarbu celem otrzymania odpowiednich wyjaśnień.

Pisma, w których płatnik zarzuca omyłki rachunkowe w obliczeniu daniny, rozpatrują we własnym zakresie urzędy skarbowe bez względu na termin ich wniesienia.

W sprawie uiszczania podatków spadkowego i od darowizn papierami wartościowemi.

Podatek spadkowy, wymierzony przed dniem 1. IV. 1933 r., jak również podatek od darowizn, wymierzony przed tą datą, mogą być umorzone drogą uiszczenia kwoty obniżonej, według art. 5 i 6 ustawy z dnia 14. III. 1933 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 21, poz. 141) oraz według okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 29. V. 1933 r. L. D. V. 25968/6/33 („Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu" nr. 18/1933, poz. 162) pod warunkiem, że kwota obniżona zostanie uiszczona w całości najpóźniej do dnia 1. I. 1934 r.

Nasuwa się pytanie, czy umorzenie należności ma nastąpić tylko w razie uiszczenia całej kwoty obniżonej gotówką lub czy i w jakiej mierze jest dopuszczalne, celem zastosowania powołanego art. 5 i 6, uiszczenie państwowemi papierami wartościowemi.

Sprawę tę Ministerstwo Skarbu, powołując się na okólnik z dnia 28. 1933 r. L. D. III. 11148/6/33 wyjaśniło obszernym okólnikiem L. D. V 51622/5/33 z dnia 29. XI. 1933 r., który ogłoszony został w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu", a także w „Polsce Gospodarczej" zeszyt 49.

Zasada prawna dotycząca szacunku remanentów cichych rezerw, prawa do podwyższenia szacunku remanentów.

Na prawo władzy do podwyższenia wartości remanentów przy wymiarze na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. U. R. P. z 1925 r.) nie ma wpływu ta okoliczność, że odnośna różnica wartości pochodzi z czasu, poprzedzającego okres wymiarowy. (N. T. A. z 26. 4. 1933 r. L. rej. 9023/30).

Sprawy socjalne.

Wejście w życie ustawy o ubezpieczeniach społecznych.

Na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów zapadła ostateczna decyzja w sprawie wprowadzenia w życie wymienionej ustawy z dniem 1 stycznia 1934 r.

W związku z tem oczekiwać należy wyjścia jeszcze przed końcem roku całego szeregu rozporządzeń wykonawczych. Prace nad ich wykończeniem jeszcze trwają, a w łonie Ministerstwa odbywają się ciągłe konferencje, to też Ministerstwo odmawia wszelkich informacyj.

Z rozporządzeń związanych z wprowadzeniem w życie ustawy scaleniowej, zaledwie część była przesłana samorządowi gospodarczemu do zaopinjowania i to z niesłychanie krótkim terminem do przedstawienia opinji, tak, że te sprawy nie mogły być dokładnie przestudjowane, a opinja należycie uzgodniona. Reszta rozporządzeń, zwłaszcza najważniejszych, nie była opinjowana przez sfery gospoidarcze, to też przynieść one mogą wiele niespodzianek.

W opinjowaniu organizacyj samorządu gospodarczego były ostatnio projekty następujących 6-ciu rozporządzeń wykonawczych do ustawy scaleniowej:

1) Rozporządzenie o wejściu w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznem w dniu 1 stycznia 1934 r.

Chociaż w myśl art. 320 ustawy termin jej wejścia w życie mają określać rozporządzenia wykonawcze, przyczem terminy mogą być różne tak dla poszczególnych województw, jako też dla poszczególnych działów ubezpieczeń, to jednak tylko w stosunku do rolnictwa, projekt rozporządzenia przewiduje jeden tylko termin 1 stycznia 1934 r. miarodajny na całym obszarze kraju i we wszystkich działach ubezpieczeń.

W uzasadnieniu do rozporządzenia powiedziane jest, iż niema żadnych argumentów na stopniowe wprowadzenie w życie ustawy i że to stworzyłoby tylko poważne komplikacje i trudności organizacyjne.

Ogólnie organizacje samorządu gospodarczego wypowiedziały się w swych opinjach zgodnie za odroczeniem wprowadzenia w życie ustawy scaleniowej o kilka miesięcy, np. Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie wypowiedziała się za odroczeniem wejścia w życie ustawy o 6 miesięcy, ponieważ:

a) ustawa przewiduje jeszcze kilkanaście rozporządzeń wykonawczych, które dotychczas nie zostały jeszcze wydane, tak, że stosowanie ustawy bez tych rozporządzeń wywołać może luki,

b) ustawa pod względem organizacyjnym nie jest jeszcze w terenie zupełnie przygotowana, a zaznajamianie się zarówno urzędników, jak i pracodawców i pracowników z treścią rozporządzeń wykonawczych dopiero w czasie prac organizacyjno-administracyjnych w poszczególnych ubezpieczeniach wywoła cały szereg trudności i komplikacyj.

2) O wykonanie artykułu 223 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznem (wysokość zarobku), do których pracownicy zwolnieni będą od opłacania składek, które w całości opłacać mają pracodawcy. Według projektu granicę stanowi zarobek dzienny zł 3,—, a w województwach wschodnich i południowo - wschodnich poza większemi miastami zł 2,—.

Samorząd gospodarczy oświadczył się za tem, podobnie jak i Centralny Związek Przemysłu Polskiego, oraz naczelne organizacje rolnictwa, że wobec ogólnego obniżenia płac, jakoteż kosztów utrzymania stawki te powinny być obniżone. Większość opinij wypowiedziała się za obniżeniem tych stawek do połowy, niektóre zaś nawet do 75 groszy w województwach wschodnich, a zł 1,50 pozatem. Odpowiadałoby to zasadzie, że najszczsze warstwy pracownicze mają bezpośrednio brać udział w ubezpieczeniu społecznem.

3) O uchyleniu grup zarobkowych w ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Ustawa przewiduje zniesienie grup zarobkowych, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta R. P. z 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106/27 i 27/33) w związku z usprawnieniem administracji instytucyj społecznych, które obecnie obejmą także ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych, przyczem najwyższa płaca, od której opłacane będą ubezpieczenia emerytalne, podwyższona zostanie ze zł 720,— na zł 725,—.

Rozporządzenie to nie przewiduje żadnych obciążeń dalszych pracodawców, a jest korzystne dla pracowników, wobec tego projekt nie wywołał specjalnych zastrzeżeń, choć z niektórych stron wysuwano, że z tego rodzaju ujęcia sprawy wyniknąć mogą trudności przy wymiarze świadczeń dla poszczególnych pracowników, szczególniej w ubezpieczeniach długoterminowych.

4) O uprawnieniach osób, które były ubezpieczone na zasadzie dotychczasowych ustaw o ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa, śmierci i na starość.

Projekt ten nie nasunął zastrzeżeń.

5) O uprawnieniach osób ubezpieczonych oraz korzystających ze świadczeń na zasadzie dotychczas obowiązujących ustaw o ubezpieczeniu od wypadków.

Projekt zawiera tylko przepisy przejściowe co do stosowania, czy to starej, czy to nowej ustawy wtenczas, gdy wypadek miał miejsce przed wejściem w życie ustawy, potem jednak ma być ustalony zakres uprawnień lub rozmiar świadczeń.

Projekt ten nie nasunął żadnych zastrzeżeń.

6) O ubezpieczeniu od wypadków drobnych producentów rolnych.

Rozporządzenia tego nie omawiamy, jako nie dotyczącego sfer przemysłowych.

W sprawie noweli do ustawy o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu.

W sprawie powyższej Związek Przemysłowców Bielska, Białej i okolicy złożył następującą opinję:

„I. Postanowienia noweli przynoszą niewątpliwie pewne obniżenie obciążenia z tytułu urlopów, ponieważ z jednej strony par. 13 obowiązującego nadal rozporządzenia wykonawczego postanawia, że dni urlopu oznaczają kolejno następujące po sobie dni kalendarzowe, a zatem także niedziele i święta, z drugiej zaś strony art. 4 ustawy w nowem brzmieniu postanawia, że urlopowany otrzymuje za czas urlopu wynagrodzenie takie, jakie otrzymałby, gdyby w tym okresie był zatrudniony, a zatem nie otrzymuje wynagrodzenia za niedziele i święta. Robotnik otrzymuje zatem przy 8-dniowym urlopie od włącznie niedzieli do niedzieli zapłatę tylko za 6 dni zamiast jak dotychczas za 8 dni, a o ile na czas urlopu przypada święto, jedynie za 5 dni. Analogicznie dzieje się przy 15-dniowym urlopie.

II. Powyższe postanowienie może jednak dać powód do nieporozumień, albowiem według art. 5 należy termin urlopów wyznaczyć drogą porozumienia między zarządem przedsiębiorstwa a prcownikami, przyczem w braku zgody rozstrzyga Inspektor Pracy. Rzecz jasna, że pracodawca wyznaczać będzie termin urlopów od włącznie niedzieli do niedzieli, możliwie z przypadającemi na tydzień świętami, nietylko celem zmniejszenia ciężaru urlopowego, lecz też celem uniknięcia zakłócenia ciągłości pracy, podczas gdy robotnicy będą zapewne wymagali udzielenia im urlopów w ten sposób, by na urlop przypadała jedna niedziela względnie przy 15-dniowym urlopie dwie niedziele a żadne święto.

III. Postanowienie art. 4 obejmuje jeszcze jedną niejasność. Zmniejszenie zapłaty urlopowej z powodu ograniczenia pracy w zakładzie obliczane było dotąd na podstawie przeciętności ostatnich 3 miesięcy (§ 27 rozp. wyk.). Nowe postanowienie art. 4 zawiera już w jego tekście uwzględnienie redukcji zatrudnienia i pociąga za sobą ten skutek, że wynagrodzenie urlopowe oblicza się nie według przeciętności ostatnich 3 miesięcy, lecz według ilości dni roboczych w czasie samego urlopu. Jak jednak postąpić w czasie urlopu kolektywnego, gdy całe przedsiębiorstwo jest unieruchomione? Czy w tym wypadku są miarodajne poprzedzające tygodnie i które? A jak należy obliczyć płatne w chwili wydalenia robotnika odszkodowanie za nieudzielony urlop? Te kwestje uważamy za niejasne.

Wskazówki, jakie mają wyjść w związku z nowelą do ustawy o urlopach winne zatem m. in. wyjaśnić następujące kwestje:

1. jasne stwierdzenie, że za przypadające na czas urlopu niedziele i święta nie należy się wynagrodzenie urlopowe,

2. wyjaśnienie kwestji, jak należy obliczyć wynagrodzenie urlopowe przy redukcji czasu pracy a to zarówno:

a) przy urlopach pojedyńczych, gdy fabryka w międzyczasie jest w ruchu,

b) przy urlopach kolektywnych, w czasie których przedsiębiorstwo, względnie jego poszczególne działy są nieczynne.

Należałoby pozatem wyjaśnić, czy przy ograniczeniu pracy należy uwzględnić jedynie redukcję czasu pracy zarządzoną przez zarząd przedsiębiorstwa, czy też inne zmniejszenie dni roboczych danego robotnika np. wskutek świąt, choroby robotnika, strajku itp.

3. jak należy ustalić odszkodowanie za nieudzielony urlop w razie rozwiązania umowy o pracę,

4. wskazówki, jak należy postępować w sprawie porozumienia z pracownikami odnośnie do terminów udzielania urlopów wobec prawdopodobieństwa rozbieżności zdań (o czem wspominaliśmy w ust. II.)."

W sprawie opłat od zarobków inwalidów na Fundusz Pracy.

Ponieważ zachodziły wypadki różnorodnej interpretacji przepisu z art. 15 p. 3-a ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy, przewidującego, że od osób pobierających zaopatrzenie inwalidzkie na podstawie ustawy z dnia 17-go marca 1932 r. nie należy pobierać opłat na rzecz Funduszu Pracy, Prezydjum Rady Ministrów pismem z dnia 30. XI. L. 70-53/96 sprawę tę wyjaśnia w sposób następujący:

Renta i zarobki osób pobierających zaopatrzenie inwalidzkie nie podlegają żadnym opłatom na rzecz Funduszu Pracy. Natomiast osoby, którym renta została zawieszona z powodu ich wysokich zarobków, opłacają od tych ostatnich normalne opłaty na rzecz Funduszu Pracy.

Handel zagraniczny.

Podpisanie układu taryfowego polsko-holenderskiego.

W związku z wejściem w życie w październiku rb. nowej polskiej taryfy celnej, zawarty został nowy układ taryfowy polsko -holenderski, uzupełniający traktat handlowy z roku 1924.

Układ podpisany został przez Posła R. P. w Hadze Dr. Babińskiego oraz Ministra Spraw Zagranicznych Holandji Dr. de Graeff.

Polsko-duńskie porozumienie handlowe.

Prowadzone od trzech tygodni rokowania w sprawie uregulowania polsko - duńskich stosunków handlowych, zostały obecnie zakończone. Zawarte porozumienie, które ma obowiązywać do dnia 30 kwietnia 1934 roku, ustala kontyngenty dla rozmaitych produktów w obu krajach.

Komunikacja.

W sprawie obniżki opłat, pobieranych przez kolej za dodatkowe zlecenia.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu wysunęła sprawę obniżki opłat, pobieranych przez kolej za dodatkowe zlecenia (Taryfa Towarowa Cz. I. Rozdział D. ustęp X). W opinjach przesłanych do Związku Izb, ogólnie Izby Przemysłowo - Handlowe wypowiedziały się za obniżeniem wspomnianych opłat o 30—50 procent.

W sprawie zwolnienia od opłat na rzecz Funduszu Drogowego niektórych olejów mineralnych.

Sprawa zwolnienia od dodatku drogowego niektórych olejów mineralnych była przedmiotem obrad Międzyizbowej Komisji Skarbowej, która akceptując postulat, wysunięty przez Izbę Przemysłowo - Handlową w Sosnowcu, uchwaliła domagać się zmiany obecnego stanu rzeczy, przyczem jako modus załatwienia tej sprawy postanowiono zaproponować oparcie się o przepisy ustawy o opodatkowaniu olejów mineralnych z dnia 7 marca 1928 r. poz. 252. Dz. Ustaw.

Opracowanie memorjału w tej sprawie powierzono Izbie Sosnowieckiej.

Sprawy różne.

W sprawie odpowiedzialności pracodawców wobec Skarbu Państwa za subskrypcję Pożyczki Narodowej, dokonaną przez pracowników, zwolnionych następnie z pracy.

W sprawie wyżej wymienionej w nagłówku Centralny Związek Przemysłu Polskiego wydał okólnik, w którym wyjaśnia, że odpowiedzialność z tytułu podpisania deklaracji subskrypcyjnej (zarówno indywidualnych jak i zbiorowych), jest czysto osobista i fakt subskrypcji pożyczki przez pracownika przedsiębiorstwa nie stwarza dla pracodawcy żadnej odpowiedzialności wobec Skarbu Państwa.

W dalszym ciągu Centralny Związek zwraca uwagę, że obowiązki pracodawcy polegają na ułatwieniu techniki subskrypcji przez terminowe potrącanie pracownikom przypadających od nich rat i terminowe wpłacanie potrąconych kwot do właściwej kasy, jakoteż na ułatwieniu subskrypcji pracownikom przez rozłożenie spłaty subskrybowanych sum na dłuższy, aniżeli 6-miesięczny okres. Poza powyższemi obowiązkami ,przyjętemi na siebie dobrowolnie, nie obciążają przedsiębiorstw żadne obowiązki.

Zgodnie z temi obowiązkami pracodawca w razie zwolnienia pracownika przed datą płatności ostatniej raty pożyczki (5 marca 1934 r.) winien potrącać pracownikowi raty pożyczki tak długo i tylko w tym rozmiarze, w jakim pracownik zwolniony otrzymuje od pracodawcy wynagrodzenie za pracę.

Innemi słowy, pracodawca winien jest potrącić pracownikowi tyle rat, ile przypada na miesiące, za które zwolniony pracownik otrzymał, względnie otrzymuje przy zwolnieniu wynagrodzenie.

W sprawie tej wydał też okólnik Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej, zaznaczając, że liczne firmy, jakoteż instytucje i samorządy zwracają się do niego z zapytaniem, czy mogą przejmować na siebie obligacje subskrybowane przez swych pracowników, którzy zostali zwolnieni z pracy.

Otóż Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej wyjaśnia, że ten tryb postępowania nietylko jest możliwy, lecz nawet godny zalecenia. W wypadkach takich przedsiębiorstwo, instytucja lub samorząd mogą zwrócić zwolnionemu pracownikowi wpłacone na subskrypcję kwoty, biorąc jednocześnie od niego zrzeczenie się subskrybowanych obligacyj.

Pracodawca składa we właściwym terytorjalnie urzędzie skarbowym także zrzeczenie wraz ze swą deklaracją, że przejmuje na siebie spłatę dalszych rat. Pracodawca może również, zgodnie z oświadczeniem Komisarza Generalnego, przejąć na siebie tylko część subskrybowanej przez zwolnionego pracownika obligacji.

W sprawie oznaczenia przedsiębiorstwa przemysłowego.

W opinji, wydanej przez Izbę Przemysłowo - Handlową w Sosnowcu na prośbę Izby poznańskiej w sprawie oznaczania przedsiębiorstwa przemysłowego, stanęła Izba sosnowiecka na stanowisku, że art. 33 ustawy przemysłowej przewiduje wprawdzie, iż w oznaczeniu przedsiębiorstwa należy uwidocznić dokładnie i czytelnie imię i nazwisko prowadzącego przedsiębiorstwo lub jego firmę, tem niemniej jednak należy wziąć pod uwagę, zdaniem Izby, art. 27 nowego kodeksu handlowego, który dopuszcza oznaczenie firmy kupca jednoosobowego nazwiskiem i tylko pierwszą literą imienia, zgodnie z większością opinji sfer gospodarczych przy sposobności opinjowania projektu kodeksu handlowego.

Dlatego też w odniesieniu do kupców rejestrowych wypowiedziała się Izba sosnowiecka, aby w okresie vacationis legis, t. j. w czasie od 1 lipca 1934 r. nie domagano się rygorystycznego przestrzegania postanowień art. 33 prawa przemysłowego. Natomiast w stosunku do kupców pozostałych, Izba, wychodząc z założenia, że kupcy nierejestrowi nie mają prawa używać firmy, wypowiedziała się za koniecznością oznaczania przez nich przedsiębiorstwa, zgodnie z postanowieniami art. 33 prawa przemysłowego, tj. pełnem imieniem i nazwiskiem prowadzącego przedsiębiortwo.

Również odnośnie sposobu oznaczania przedsiębiorstw na zewnątrz, Izba stanęła na stanowisku, że tak firma kupca jednoosobowego, jak i imię i nazwisko kupca nierejestrowego winny być umieszczone na miejscu widocznem, na pierwszym planie, w danym wypadku na szyldzie przedsiębiorstwa.

Statystyka produkcji drobnych zakładów.

W Głównym Urzędzie Statystycznym prowadzone są obecnie prace nad produkcją i zatrudnieniem zakładów wykupujących w r. 1932 świadectwo przemysłowe VIII kat. Prace mają być ukończone w styczniu 1934 r. Wyniki tych prac będą miały wagę szczególną dla branż o rozdrobnionej strukturze, jak m. in. dla przemysłu konfekcyjnego, galanteryjnego, po części przemysłu metalowego itd.

Wyroby firm krajowych, godne polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1933.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.